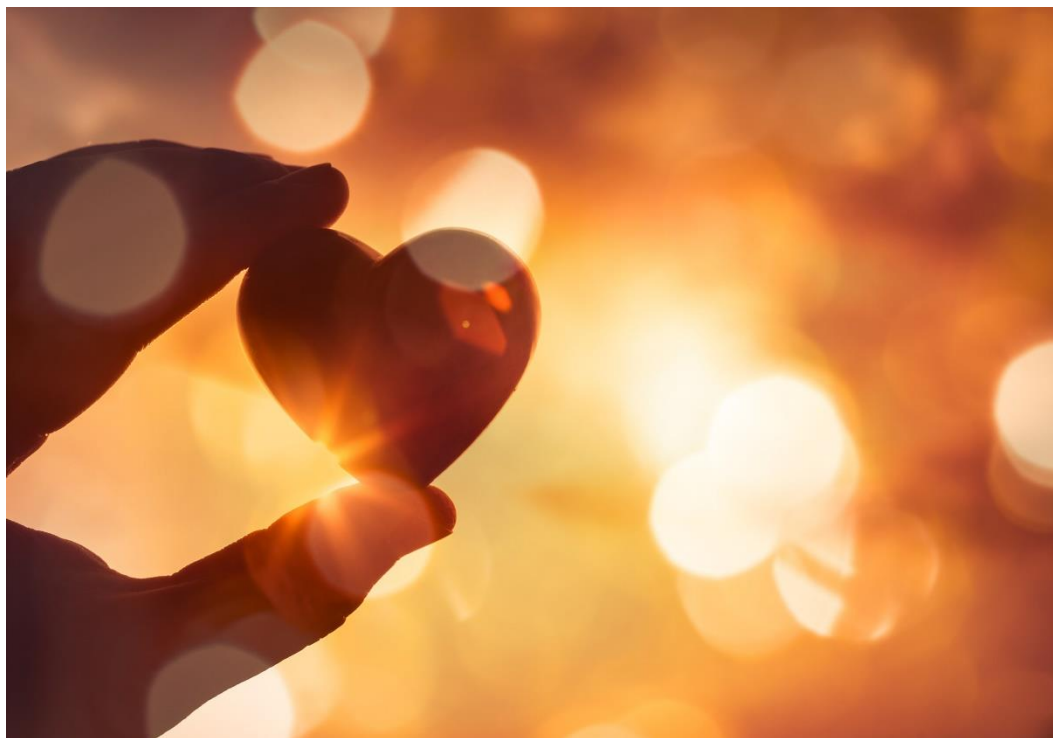

Werkverslag diaconaal consulent

PKN Gouda

september 2022 – december 2023

Nelleke de Jong

februari 2024

Inleiding

Voor u ligt het werkverslag van de diaconaal consulent van de PKN Gouda, vanaf september 2022 t/m december 2023. Ruim een jaar dus, waarin veel is gebeurd. Terugkijkend op die periode is het niet moeilijk om somber te zijn. Somber over al het geweld, lijden, de armoede en het onrecht in de wereld, ver weg en dichtbij. Somber ook over de hardnekkigheid van zaken als langdurige armoede, bestaansonzekerheid en crises als de opvangcrisis, woningcrisis, klimaatcrisis. Zo bezien kan het werk dat we als diaconie doen soms wel eens voelen als dweilen met de kraan open, of als niet meer dan een druppel op een gloeiende plaat.

Maar ik leer steeds meer dat we, als we er zo naar kijken, niet het juiste perspectief hebben. We werken niet projectmatig aan de grote problemen van deze tijd, om ze één voor één netjes op te lossen. Ons werk is niet pas betekenisvol als er daarna geen problemen meer zijn. Natuurlijk is het fijn en goed als we kunnen helpen, een situatie kunnen oplossen of kunnen verlichten. Maar ten diepste gaat het om iets anders. Ons werk is geen oplossing voor het lijden in de wereld, in onze stad, maar het is wel een antwoord. Het gaat erom dat we antwoord geven, erkennen, zien wat er is, niet weggijken, maar er zijn, aanwezig zijn. Elkaar echt zien. Het appel voelen dat het gezicht van de ander op ons doet, om met Levinas te spreken. Elke keer als dat gebeurt, breekt er een straaltje licht door in de barsten van deze wereld.

Vanuit dat perspectief deel ik in dit document graag wat we als diaconie gedaan hebben in het afgelopen jaar en hoe ik mijn rol als diaconaal consulent daarin heb vormgegeven.

Nelleke de Jong
Gouda, februari 2024

***Ring the bells that still can ring
Forget your perfect offering
There is a crack, a crack in everything
That's how the light gets in***

(Anthem, Leonard Cohen)

Doorlopende werkzaamheden

Als diaconaal consulent heb ik een ondersteunende, verbindende, adviserende en initiërende rol in het diaconale werk in Gouda, in het bijzonder van de Protestantse Kerk Gouda. Het diaconale werk omvat het bieden van hulp aan hen die dat nodig hebben, het streven naar een samenleving van vrede en recht, waarin iedereen tot zijn of haar recht komt, en het aan de kaak stellen van onrecht.

Ondersteunen en adviseren van diakenen en vrijwilligers

Een belangrijk deel van mijn werk bestaat uit het ondersteunen van diakenen en andere vrijwilligers in de verschillende wijkkerken. Diakenen hebben onder andere als taak dat zij gemeenteleden helpen en stimuleren om zich in te zetten voor de ander, zowel dichtbij als ver weg.

Binnen de diaconie werken we met vijf zogenoemde 'clusters', of aandachtsgebieden: Rijkdom & Armoede (Armoedestrijding); Ouderen & Welzijn (Zorg voor ouderen); Jeugd diaconaat (Jongeren betrekken bij de zorg voor elkaar en de zoektocht naar een rechtvaardige samenleving); Cluster Wereld diaconaat (Ondersteuning ontwikkelingsprojecten wereldwijd) en Cluster Kerk en Vluchteling (Verbinding met vluchtelingen). Ook is er een werkgroep 'Groene Kerken', die zich bezighoudt met de zorg voor de schepping.

Elke diaken is onderdeel van één van deze clusters en/of is betrokken bij het bestuur van de diaconie (college van diakenen). Ik ben betrokken bij deze clusters en bij het college van diakenen, en op die manier ondersteun ik de diakenen door mee te denken, te informeren, te verwijzen, te adviseren of mee te werken aan een diaconale activiteit.

Daarnaast verstrek ik informatie vanuit andere organisaties, de landelijke kerk etc. en geef ik inhoudelijke input en steun door het geven van de jaarlijkse cursus voor nieuwe diakenen.

Ik heb deze cursus in november-december 2022 en 2023 gegeven. Beide keren hebben we de cursus afgesloten met een inspiratieavond voor alle diakenen, waarbij we samen gegeten hebben. Dit waren mooie avonden waarop ervaringen gedeeld konden worden en mensen nieuwe moed op konden doen voor de komende tijd.

Door het jaar heen ben ik voor individuele diakenen en gemeenteleden beschikbaar voor informatie en advies. Nu ik bijna 3 jaar deze functie vervul, merk ik dat ik makkelijker gevonden word door mensen, zowel met hulpvragen als met vragen om informatie/doorverwijzen, maar ook voor het brainstormen over een nieuw project.

Hulpvragen

Regelmatig komen er hulpvragen bij mij terecht, via diakenen of vrijwilligers in de kerk, maar ook regelmatig via andere organisaties of instellingen. Hulpvragen kunnen gaan om sociale, praktische of financiële ondersteuning. Ik denk daarin mee, adviseer, verwijs door, of roep hulp in van andere partijen. Ik ondersteun mensen ook bij de aanpak van een hulpvraag, het in kaart brengen en afwegen van de beste oplossing, en het daarbij onder ogen komen van eventuele dilemma's, zodat diakenen zich toegerust weten om met deze hulpvragen aan de slag te gaan, en er op een goede en zorgvuldige manier omgegaan wordt met hulpvraag en hulpvrager. Hiervoor is binnen de diaconie ook een handleiding beschikbaar, met richtlijnen om een hulpvraag goed te kunnen beoordelen. Deze handleiding is afgelopen jaar door een groep diakenen beoordeeld en herzien.

Ik signaleer een toename in hulpvragen die bij de diaconie terecht komen. Als het gaat om financiële ondersteuning, weten b.v. medewerkers van het sociaal team maar ook schuldhelpverleners de diaconie steeds beter te vinden. Ook word er naar mijn beleving meer hulp ingeroepen voor gemeenteleden. Ik hoop dat dit doorzet en mensen de weg naar de diaconie blijvend weten te vinden. We kunnen niet elke hulpvraag oplossen, maar vaak wel iets verlichten of doorverwijzen. In veel gevallen trekt de diaconie ook op met andere (diaconale) fondsen zoals het Noodfonds of de PCI Gouda.

Diaconaal bewustzijn vergroten

Diaconie ben je samen. Daarom is een belangrijk deel van mijn werk ook om diaconale vragen en nieuws bij mensen onder de aandacht te brengen. Dit doe ik binnen de kerk door het plaatsen van nieuwsberichten in kerkapps, kerkblad of via de mail. Ook het onder de aandacht brengen van collectiedoelen en -opbrengsten valt hieronder. Ook deel ik informatie met verschillende belanghebbenden, zoals diaconale stichtingen, het diaconaal platform, of maatschappelijke partners in de stad.

Binnen de kerk hebben de diakenen (en ik) de taak om de diaconale vragen en houding voor het voetlicht te brengen. Eén van de manieren waarop we dat doen is door het houden van een 'diaconale zondag', waarin een diaconaal thema centraal staat. In het najaar van 2022 was dit de verbinding tussen oud en jong, over eenzaamheid en intergenerationeel contact. In het najaar van 2023 stond de zorg voor gevangenen, als één van de klassieke werken van barmhartigheid, centraal. Hiervoor hadden we Stichting Exodus uitgenodigd, die in de verschillende kerken iets verteld heeft over hun werk. Ook zijn we als predikanten en kerkelijk werkers op bezoek geweest in één van de Exodushuizen in Gouda.

Ik geef ook regelmatig lezingen of vertel iets over het diaconale werk. Zo heb ik een workshop gehouden op de Kerk in Actiedag in 2022, en afgelopen najaar een lezing met als thema 'Alles geven', als onderdeel van de Goudaderlezingen. Ook op die manier probeer ik wat ik doe en tegenkom in mijn werk bekend te maken aan een breder publiek.

Verbinden en informeren

Als diaconaal consulent maak ik ook de verbinding met diaconale stichtingen, (diaconieën van) andere kerken, maatschappelijke organisaties en de burgerlijke gemeente in Gouda. Ik vind het mooi om te merken dat dat een steeds groter deel is van mijn taak en ook steeds beter werkt. Na bijna drie jaar heb ik een mooi netwerk opgebouwd. Het blijft bijzonder om onderdeel te zijn en bij te kunnen dragen aan alles wat er in de stad gebeurt.

Diaconale stichtingen

De diaconie werkt onder andere samen met verschillende diaconale stichtingen in Gouda, en ondersteunt deze ook, bv Inloophuis Domino, 't Swanenburghshofje, SchuldHulpMaatje, de Voedselbank en de Nonfoodbank. Maar ook HipHelpt/Burennetwerk, Stichting Present, Samen voor Goud en de christelijke vrijwillige thuishulp van de NPV, die allen op hun eigen wijze praktische en sociale hulp bieden, en de Reling, een christelijke organisatie voor begeleid wonen voor jongeren van 17 t/m 24 jaar. Daarnaast geven de PCI, de Vincentiusvereniging en het interkerkelijk Noodfonds ondersteuning bij financiële problemen.

Op verschillende manieren werken we samen en ondersteunen we elkaar. Twee keer per jaar komen de contactpersonen van deze stichtingen bij elkaar. Afgelopen keer heeft dat geleid tot het aangaan van een gesprek met de gemeente Gouda, over de manier waarop wij als noodfondsen samen kunnen werken met de gemeente Gouda. Projecten worden soms in samenwerking met één of meerdere stichtingen uitgevoerd en ik probeer de band tussen stichtingen en diaconie/kerk levend te houden.

Wederzijdse betrokkenheid van diaconie en diaconale stichtingen wordt door zowel diaconie als door stichtingen belangrijk gevonden. Er zijn dan ook regelmatig gesprekken, tussen stichtingen en het bestuur van de diaconie, maar ook tussen stichtingen en verschillende clusters, en tussen stichtingen en het Diaconaal Platform (zie hieronder). In deze gesprekken participeer en adviseer ik.

Diaconaal Platform en Raad van Kerken

Het Diaconaal Platform is een netwerk waarin zo'n 15 Goudse kerken/ diaconieën participeren, om het diaconale werk in de stad breder te dragen. Waar nodig en mogelijk worden krachten gebundeld, door het delen van kennis en ervaringen bijvoorbeeld. Ook zijn er vanuit het DPG nieuwe initiatieven ontstaan, zoals Burennetwerk Gouda een aantal jaar geleden. Ik ben secretaris van het Diaconaal Platform, informeer over diaconaal nieuws en fungeer als tussenpersoon, roep bij elkaar waar nodig, en ben actief bij nieuwe initiatieven.

In het afgelopen jaar is het DPG actiever geworden en hebben zich nieuwe kerkverbanden aangesloten. Mooi om te zien hoe we elkaar vinden op het diaconale vlak. Ik zie een tendens naar samenwerken op kleine, afgebakende projectbasis. Zo is er bijvoorbeeld uitwisseling als het gaat om het samen organiseren van 'tafels van hoop', maaltijden met statushouders, waarin kerken elkaar opzoeken en samenwerken.

Vanuit de Loveweek (oorspronkelijk georganiseerd door GODcentre) wordt ook de samenwerking met het DPG gezocht, en elk jaar sluiten meer kerken aan bij de Loveweek: een week lang projecten en activiteiten, eerste week van de zomervakantie, met zowel een missionair als diaconaal karakter.

In november 2022 is er door een delegatie van het DPG (RKK, PKN en Weilandklooster) een diaconale inspiratiedag georganiseerd met als thema 'Groen en geweldig'.

Als diaconaal consultant ben ik ook betrokken bij de Raad van Kerken. Regelmatig hebben we overleg en informeren we elkaar over diaconale projecten en acties. Door de Raad van Kerken is nu twee keer een avond 'Kerk naar buiten' georganiseerd, met een sterk diaconaal karakter. Ik heb daarin geadviseerd en geparticipeerd.

Maatschappelijke organisaties

Ik neem ook deel van verschillende overleggen en werkgroepen. Als diaconie zijn we aangesloten bij IN-Gouda, het netwerk rondom informele zorg, met bijeenkomsten een aantal keer per jaar. Ook is er de werkgroep 'Goudse Standaard' vanuit de gemeente Gouda rondom schuldenproblematiek en preventie. Verder participeer ik in overleggen rondom het aanbod voor vluchtelingen en statushouders en sluit ik waar mogelijk aan bij andere netwerkoverleggen rondom het zorg en welzijn-aanbod in de stad.

Projecten initiëren

Een derde aspect van mijn werk is het signaleren van maatschappelijke ontwikkelingen en het initiëren en ondersteunen van nieuwe projecten. Het afgelopen jaar zie ik de tendens dat de diaconie meer projectmatig gaat werken. Dit komt deels ook door de vraag uit de samenleving. Daarnaast werkt het voor veel mensen prettig om zich te committeren aan een (kortdurend) project met een duidelijke taakomschrijving. In het volgende hoofdstuk ga ik in op wat het grootste project was de afgelopen periode: het bieden van crisisnoodopvang aan vluchtelingen die vanwege de opvangcrisis geen plek hadden om te verblijven.

Crisisnoodopvang vluchtelingen

Crisisnoodopvang: we hebben dat als diaconie/ kerk in de afgelopen anderhalf jaar drie keer gedaan, in de periode september 2022 – november 2023: in een kantoorpand in september 2022, in kerkgebouw 'De Veste', december 2022 en in gebouw 'De Haven', juli-oktober 2023.

Begin

In augustus 2022 gingen de beelden van honderden vluchtelingen die buiten lagen op het veld bij het aanmeldcentrum in Ter Apel het land door. Zelfs Artsen zonder Grenzen moest in actie komen, zo slecht was de situatie. Kerken in het noorden van het land kwamen te hulp, maar het was niet genoeg. En zo kwam de hulpvraag ook bij ons: hebben jullie ruimte om mensen te herbergen? Kunnen jullie mensen opvangen die nu in het gras liggen? In hele korte tijd kwam toen heel veel bij elkaar: een leegstaand kantoorpand aan de James Wattstraat werd ter beschikking gesteld en heel veel mensen kwamen in beweging. Ik schreef er in kort na afloop, oktober 2022 dit over:

Terugblik op de 'James Wattstraat-opvang': Een perspectief van hoop

Tijdens mijn studie Theologie leer ik: diaconaat begint met verlangen. Daar komt alles wat we doen uit voort: Het verlangen naar een andere wereld, naar de toekomst van God. Naar een wereld waarin gerechtigheid woont, waarin liefde het laatste woord heeft. Een wereld waarin ruimte is voor ieder mens, om te leven, te wonen, tot bloei te komen. Een wereld waarin we elkaar recht doen, en waarin we in vrede leven voor het aangezicht van God.

Ik merk dat dit beeld me raakt: dat ons handelen gekleurd wordt vanuit dat verlangen naar de toekomst van God. En misschien is dat ook wel waarom voor zoveel mensen de opvang van vluchtelingen uit Ter Apel aan de James Wattstraat veel indruk heeft gemaakt. Omdat het raakte aan dit verlangen. En was daarom deze opvang voor veel mensen een teken van hoop, te midden van alle ellende en narigheid in de wereld, zomaar, voor een paar weken, in een oud kantoorpand aan de rand van Gouda.

Ze waren er, bijna van de ene op de andere dag: 50 mensen, met hun eigen achtergronden, verhalen, taal en cultuur. Via allerlei routes, soms ook via omwegen en mislukte plannen, in Ter Apel aangekomen en daar buiten op het gras beland. En toen in een bus geplaatst, en naar Gouda gestuurd. Naar Gouda, waar 'zomaar', in vertrouwen, een leeg kantoorpand ter beschikking was gesteld, en daarna was ingericht vanuit de overtuiging: hier moet geholpen worden, dit kan zo niet. Maar ook vanuit een verlangen om dit samen te doen, samen te kunnen. Elkaar hierin te vinden.

En toen waren ze er, en toen begon het samenleven. Het zoeken naar: hoe doen we dat met elkaar? Wat is er nodig, waar is behoefte aan? Een zoektocht voor ons, voor vrijwilligers, voor de gasten, voor iedereen die betrokken was. Een verlangen vanuit ons als Goudse gemeenschap om goed te zorgen, mensen welkom te heten, hen een veilige plek te bieden. Een verlangen van de gasten naar veiligheid en rust, maar ook naar behoud van autonomie en integriteit. De eerste dagen kreeg dat vooral praktisch vorm: hoe doen we dat met eten en drinken en medische verzorging en roosters vullen...

Maar naarmate de tijd vorderde, ging het ook steeds meer om iets anders: om samen het leven delen. Samen eten, verhalen delen, het aanleren van woorden en zinnen uit verschillende talen, het leren over elkaars cultuur en gewoonten. Het vieren van verjaardagen, samen spelletjes doen, samen muziek maken. Samen lachen én samen huilen. Er was een grote betrokkenheid op elkaar: van onze gasten onderling, tussen gasten

en vrijwilligers, maar ook tussen vrijwilligers. Het raakte denk ik verlangen naar gemeenschap, naar community, waarin ieders inbreng nodig is en gewaardeerd wordt.

En dit klinkt natuurlijk allemaal bijna te mooi om waar te zijn – en dit was natuurlijk ook niet het enige. Het was ook behelpen, met 50 mensen in een gebouw dat niet bedoeld is om er te wonen. Met 50 mensen uit verschillende culturen, die elkaar niet verstaan en allemaal hun eigen gewoonten hebben. Er was ook een hoop onzekerheid en frustratie bij mensen over hun procedure, over het gemis van familieleden, over gebrek aan informatie en perspectief. Over het vervolg na deze drie weken, dat lang niet zeker was. Er was gelatenheid, maar er was ook verdriet, angst en boosheid. Er waren veel vragen, die wij niet konden oplossen. We konden wel naast ze staan, er zijn, present zijn, solidair zijn. En we doen dat ook vanuit het verlangen naar recht, naar gerechtigheid. Naar een wereld waarin iedereen menswaardig behandeld wordt, en gezien wordt als mens.

Onze gasten zijn weer vertrokken, verder op hun reis door het leven, in afwachting van wat komen gaat. En wij gaan ook weer verder, levend vanuit dat verlangen naar de toekomst van God, alert op tekenen van hoop die we tegenkomen onderweg, en waar we zelf soms een klein steentje aan bij kunnen dragen.

Vervolg

Het was mooi om te zien hoeveel hier in korte tijd in beweging kwam. Zoveel mensen die eindelijk het gevoel hadden dat ze iets konden doen. Zoveel talent dat tot bloei kwam in de zorg en aandacht voor onze gasten. En zichtbaarheid van een probleem dat groter was dan deze paar weken, en niet 'zomaar' was ontstaan.

Want dat was het ook: het was geen 'natuurramp', geen 'onoverkomelijkheid' dat de situatie in Ter Apel zo uit de hand was gelopen. Gebrek aan opvang, zoveel gemeenten die weigeren opvang te bieden, een overheid die waar het kan al jaren lang beknipt had op asielopvang. Met dit als gevolg. Ook dat bracht deze opvangperiode aan het licht, en dichtbij.

En ook dat is een taak van de diaconie: niet alleen helpen waar het nodig is, maar ook aan de kaak stellen waar onrecht geschiedt. In die zin was dit 'helpen onder protest': we helpen omdat het nodig is, maar eigenlijk is dit de taak van de overheid.

In de maanden daarna bleef dit onze zoektocht: aan de ene kant het blijven zoeken naar mogelijkheden, onze ogen niet sluiten voor de blijvende nijpende situatie in de hele opvangketen en tegelijk de onderliggende problemen aankaarten waar mogelijk. Zo hebben we in oktober 2022 en in de zomer van 2023 een open brief gestuurd, één keer met name gericht op kerken in het hele land, om hen op te roepen ook de deuren te openen en gastvrij te zijn. En in de zomer van 2023 met name gericht op de overheid met de oproep zich in te zetten voor een menswaardige en rechtvaardige opvangbeleid. Dit is elke keer het spanningsveld waar we ons in bewegen. Zoeken naar manieren om te helpen, om aanwezig te zijn, om daarin ook buiten de lijntjes te denken en mensen op te roepen in beweging te komen. En daarnaast ook te signaleren wat er ten grondslag ligt aan deze problemen.

In december 2022 heeft de wijkgemeente de Veste haar kerkgebouw drie weken lang beschikbaar gesteld voor een gezin dat in noodopvang verbleef. Met veel liefde en aandacht is voor dat gezin gezorgd en uiteindelijk een nieuwe goede plek gevonden. Het mooie van deze opvang was de saamhorigheid die het opriep binnen de wijkgemeente en het gastvrije gebaar van het openstellen van het kerkgebouw. Het leverde daarnaast natuurlijk ook een aantal praktische bezwaren op, zoals de inrichting van het gebouw.

Van juli t/m oktober 2023 hebben we nog een noodopvangperiode gehad, dit keer in gebouw de Haven, aan de Oosthaven. Daar stond een verdieping leeg en hier hebben we uiteindelijk

15 vrouwen te gast gehad, uit allerlei verschillende culturen. Deze opvang werd gecoördineerd door een kernteam van verschillende vrijwilligers en diakenen, speciaal ondersteund door de Westerkerkgemeente onder verantwoordelijkheid van de centrale diaconie. Deze locatie was het meest geschikt voor opvang, het waren kamers met een grote keuken en sanitair. De vrouwen hebben hier zelfstandig gewoond. Ook hier was het aanbod van vrijwilligers en spullen weer groot. Er zijn vriendschappen gesloten en mensen hebben zich enorm ingespannen om deze vrouwen zich welkom te laten voelen in Gouda. Ondertussen zijn onze gasten weer vertrokken naar een nieuwe COA-locatie. De verdieping in de Haven wordt op dit moment verbouwd.

Evaluatie

Deze noodopvangprojecten hebben alles bij elkaar veel van mijn tijd en inzet gekost in de afgelopen 1,5 jaar. Hier kwam voor mij vele van diaconie bij elkaar: het acuut helpen waar geen helper is, inspringen voor mensen die kwetsbaar zijn, gevlucht, geen thuis meer hebben en waar de overheid het af laat weten. Daarnaast het besef maar een kleine druppel te zijn op een gloeiende plaat en de urgentie te voelen van het ons blijven uitspreken voor een menswaardige behandeling van iedereen. Onze stem in dat debat is wezenlijk.

Daarnaast is een blijvend aandachtspunt ook de manier waarop we hulp bieden. Wederkerigheid en gelijkwaardigheid als kernwoorden in onze werkwijze. Niet alleen helpen, maar ook geholpen worden. Niet helpen onder voorwaarden, maar vrij. Niet alleen helpen, maar vooral ook zijn. Mensen mogelijkheden geven om hun leven zelf vorm te geven. Mooi om hier als diaconie en vrijwilligers het afgelopen jaar in te kunnen groeien.

Of dit de laatste keer is geweest dat we op deze manier opvang hebben geboden, weet ik niet. We blijven openstaan voor hulpvragen die op ons pad komen. We hebben wel veel ervaring opgedaan en nemen dat mee in onze afweging.

Warme kamers

Een ander nieuw initiatief, dat ook in het kader van 'gastvrijheid' staat, is het Warme Kamer initiatief, in het gebouw van de Ontmoetingskerk. Begonnen als een project van het Leger des Heils werden in de winter van 2022-2023 overal 'warme kamers' gecreëerd, voor mensen die gezien de hoge energieprijzen thuis anders in de kou zaten. Een kerngroep van vrijwilligers, financieel en organisatorisch ondersteund door de diaconie, heeft een ruimte in de Ontmoetingskerk ingericht als warme kamer en is een pilot gaan draaien, met openingstijden, koffie, thee en iets lekkers, gastheren en – vrouwen, en een warme kachel.

Dit heeft meerdere contacten in de buurt opgeleverd. Mensen kwamen niet alleen voor de warmte, maar veel meer voor een praatje, gezelligheid. Of met een diaconale hulpvraag. Er hebben meerdere mensen in financiële nood aangeklopt bij de warme kamer, die we met geld of spullen hebben kunnen helpen. Na de winter is de warme kamer omgedoopt tot 'open huiskamer' en nog steeds één keer in de week open. Van de zomer gecombineerd met de weggeeftafel, een initiatief van de Loveweek.

Op deze laagdrempelige manier is de kerk aanwezig in de buurt en is het een nieuwe manier om diaconale hulpvragen te signaleren en te beantwoorden.

Terugblik per aandachtsgebied

Armoedebestrijding (Rijkdom & Armoede)

Diakenen van dit cluster zijn aanspreekpunt voor individuen en gezinnen die in financiële moeilijkheden verkeren. Zij houden contact, begeleiden of verwijzen door. Zij zijn in hun eigen wijkgemeente ook aanspreekpunt voor financiële hulpvragen. Vaak denk ik mee of geef ik advies. In de vergaderingen bespreken we casussen met elkaar. Het is de eerste taak van deze diakenen om alert te zijn op mogelijke financiële noden en mensen die vraag ook te stellen waar nodig.

Ook zamelen de diakenen van het cluster meerdere keren per jaar spullen in voor de voedselbank en zijn zij liaison met nonfoodbank, schuldhulpmaatje en noodfonds. Afgelopen zomer hebben de diakenen de 'Actie Vakantietas' weer georganiseerd. In totaal zijn er 200 tassen gevuld en ingeleverd bij de voedselbank, voor kinderen van gezinnen die daar cliënt zijn. Een groot succes!

Diakenen rijkdom en armoede zijn ook, samen met vrijwilligers in hun wijkgemeenten, drijvende kracht achter de zgh 'weggeefkastjes', die nu op een aantal plekken in Gouda bij de verschillende kerken geplaatst zijn of worden. Kastjes met eerste levensbehoeften waar mensen die dat nodig hebben gratis iets kunnen pakken. Een mooie manier om present te zijn in de wijk.

In 2022 is een inzamelingsactie voor de energiearmoede gehouden. Daar is veel geld voor binnengekomen en er zit nog steeds veel geld in dat fonds. Door de jaren heen zijn er wel wat hulpvragen binnengekomen, zowel binnen als buiten de kerkelijke gemeente, die dan uit dat fonds zijn betaald.

Eind 2022 is het boekje 'voor hetzelfde geld' uitgekomen, vol tips voor goedkoper leven in Gouda. 5000 exemplaren, drukkosten betaald door de gemeente Gouda. Er was heel veel vraag naar en ze zijn door heel Gouda verspreid. Nu, ruim een jaar later, zijn ze nergens meer te verkrijgen, en zijn we bezig met de realisatie van een herziene druk.

Aandacht voor welzijn van ouderen (Ouderen & Welzijn)

De diakenen van het cluster Ouderen en Welzijn zetten zich in voor zorg en aandacht voor ouderen met kwetsbaarheid. Er zijn in de verschillende kerken meerdere activiteiten, zoals ouderenkringen, sozen, uitjes en andere kerkelijke activiteiten. Diakenen van dit cluster onderhouden met deze activiteiten de contacten, verwijzen door en organiseren de autodienst en klussendienst. Ook zijn diakenen in de verschillende wijkgemeenten actief bij het bezoekwerk of gespreksgroepen.

De diakenen brengen jaarlijks de dag van de Mantelzorg onder de aandacht en delen dan rozen uit voor mantelzorgers. Ook wordt de aanmelding van ouderen voor een vakantieweek met zorg, in Nieuw Hydepark in Doorn, door hen geregeld.

Aandacht voor welzijn, eenzaamheid en ouderen is een belangrijk thema. Veel daarvan gebeurt in het doorgaande bezoekwerk en omzien naar elkaar. Niet altijd met spectaculaire projecten, maar juist in de jarenlange trouw aan elkaar.

Verbinding met nieuwkomers (Kerk & Vluchteling)

Het cluster kerk en vluchteling zet zich in om gastvrij te zijn naar nieuwkomers in de stad Gouda, statushouders, vluchtelingen, wie er ook maar op hun pad komt. Taak van de diakenen is het ondersteunen van activiteiten die in de verschillende wijkkerken worden georganiseerd en het zijn van ambassadeur voor vluchtelingen en statushouders.

Afgelopen jaar zijn er verschillende 'Tafels van hoop' georganiseerd, maaltijden met en door vluchtelingen en statushouders en mensen uit de verschillende wijken, om zo het onderlinge contact en de ontmoeting te bevorderen. Afgelopen jaar zijn er maaltijden geweest in de Ontmoetingskerk in samenwerking met de Oostpoort, door de Veste samen met de Vaste Burcht, in gebouw de Haven (Westerkerk) en door de ICF in de Ontmoetingskerk. Voor komende maanden staan er ook nog een aantal maaltijden op het programma. Mooi om te zien dat daar zoveel animo voor is.

Op 17 februari 2023 is er vanuit het cluster een culturele avond georganiseerd in de Garensponnerij. Met bijdragen van heel veel nieuwkomers in Gouda uit heel veel culturen. Met ruim 100 bezoekers een succes!

De taalofengroepen die vanuit Kerk & Vluchtelingen worden aangeboden zijn ook een begrip in Gouda. Tweewekelijks in de Veste en de Ontmoetingskerk en wekelijks in de Westerkerk. Daarnaast worden er ook nog taallessen gegeven op het AZC. Er is zeer veel animo voor, de groepen groeien, er komen nu zo'n 30 bezoekers per keer en dat neemt toe. Regelmatig worden nieuwe vrijwilligers geworven. Er wordt niet alleen taal geoefend, maar ook andere hulpvragen worden opgelost. Er wordt samen geleefd. In mei 2023 vierden de taalofengroepen hun vijfjarig jubileum (uitgesteld door corona) met bijdragen van deelnemers en de wethouder. Ik mocht hen namens de diaconie feliciteren. De taalofengroepen blijken een plek waar mensen, naast hun verplichte inburgering en afspraken, graag komen om op een informele manier in gesprek te raken en het leven te delen.

Afgelopen jaar heeft de verhuizing van de noodopvanglocatie (hotelboot in Korte Akkeren) naar het AZC de Molenwiek (Goudse poort) plaatsgevonden. In de afgelopen jaren zijn er veel contacten gelegd tussen vrijwilligers en bewoners van de boot/ het AZC en daar vanuit zijn mooie samenwerkingen ontstaan.

Aandacht voor de wereld (Werelddiaconaat)

De diakenen van het cluster Werelddiaconaat richten de blik naar buiten, de wereld in. Zij vestigen de aandacht van mensen op noden ver weg en doen acties om daar geld voor op te halen. Zij hebben een jaarproject dat zij regelmatig onder de aandacht brengen en waar zij geld voor ophalen: World Vision in actie voor Syrië. Ook de opbrengst jaarlijkse oliebolactie met Oud&Nieuw en de tompoucenactie met Koningsdag is daarvoor bestemd. Tijdens de viering van de Maaltijd van de Heer wordt er ook altijd voor het jaarproject gecollecteerd, als speciaal moment om de blik ook naar buiten te richten en de nood van de wereld aan de tafel niet te vergeten.

Op het moment van een grote ramp wordt een speciale inzameling gehouden. Afgelopen jaar is dat bijvoorbeeld gebeurd rond de aardbeving in Turkije en Syrië.

Jongeren betrokken (Jeugd diaconaat)

Jeugd diakenen hebben als opdracht om jongeren te stimuleren hun bijdrage te leveren aan een wereld waarin we naar elkaar omzien en elkaar recht doen. Dat kan door geld op te halen voor een goed doel, of zich zelf in te zetten voor een diaconaal doel. Zo organiseren de jongeren van de Westerkerk jaarlijks de 'Westernight' waarin zij klusjes doen voor mensen en zo geld ophalen voor een zelfgekozen doel.

De jongerenwerkers van STEP, het Protestants Jeugdwerk in Gouda, ondersteunen de diakenen en andere jeugdwerkers in hun taak. Samen met STEP zoeken we als diaconie elke keer naar nieuwe manieren om het hart van de diaconie aan te laten sluiten bij de belevingswereld van jongeren.

Zorg voor de schepping (Groene Kerken en Weilandklooster)

De zorg voor de schepping, voor alles wat leeft, is onderdeel van onze diaconale opdracht. Met de keuzes die wij maken hebben we invloed op de schepping en het leven van mens en dier wereldwijd. Afgelopen jaar had de diaconie dit ook als speerpunt. Op verschillende manieren is dit tot uiting gekomen.

Zo hebben we als protestantse diaconie, samen met de Rooms Katholieke Kerk en het Weilandklooster op 4 november een diaconale inspiratiedag georganiseerd met als thema 'Groen en geweldig'. 's Ochtens keken we de film 'the Letter' waarin paus Franciscus in gesprek gaat met klimaatactivisten over de hele wereld. 's Middags waren er een aantal verdiepende workshops rond deze thematiek. Een gemeleerd gezelschap uit verschillende kerken en een programma dat smaakte naar meer!

Ook heeft de diaconie het boekje 'Hoe kan ik groener leven' van Theanne Boer aangeschaft en uitgedeeld aan alle gemeenteleden. Een boekje met inspiratie, bemoediging en praktische tips.

Het Weilandklooster (zie hieronder) heeft op uitnodiging van de diaconie in een aantal wijkgemeenten de theatervoorstelling 'Nieuwe profeten' opgevoerd, waarin jongeren met elkaar het gesprek aangaan over klimaatverandering en het goede leven.

Zo proberen we als diaconie elke keer weer mensen aan het denken te zetten, en te helpen samen zorg te dragen voor de schepping.

Groene Kerken

We hebben in Gouda ook de werkgroep Groene Kerken. Deze komt een aantal keer per jaar bij elkaar, deelt en onderneemt acties om onze kerken duurzamer te maken en om gemeenteleden aan te sporen met elkaar in gesprek te gaan over onze verantwoordelijkheid voor de schepping. Het afgelopen jaar zijn er op een aantal plekken 'Klimaatgesprekken' gevoerd, door gemeenteleden die zich met elkaar in deze thematiek willen verdiepen. Ook houdt de werkgroep contact met de exploitatiecommissie van kerkrentmeesters over duurzame inkoop en denkt ze mee over het energiebesparingsbeleid. In de Oostpoort is een specifieke groep Groene genade, die dit thema in die wijk aan de orde stelt. Ook is afgelopen jaar in de Oostpoort een diaken gestart met als specifiek aandachtsgebied groen en milieu. Op die manier krijgt dit thema steeds meer aandacht. Ook in het kerkblad verschijnt regelmatig een stuk vanuit de werkgroep groene kerken.

Weilandklooster

Het Weilandklooster is een pioniersplek die bezinning en creativiteit aanbiedt op het gebied van zorg voor de schepping. Deze pioniersplek wordt sinds januari 2021 ondersteund door de landelijke protestantse kerk, de Goudse diaconie en diverse fondsen. Afgelopen jaren was Joyce Schoon als pionier gedetacheerd vanuit de diaconie voor het weilandklooster. Een uitgebreid verslag van de activiteiten van het Weilandklooster is niet in dit werkverslag opgenomen, maar wordt los verspreid. Zie voor meer informatie www.weilandklooster.nl

Tot slot

Het gevaar van zo'n werkverslag schrijven is dat de 'kleine dingen' vergeten worden. Terwijl deze misschien wel het meest essentieel zijn. De dagelijkse trouw en zorg van mensen aan elkaar. Alle kleine handelingen, alle gebaren van vriendelijkheid en liefde. Een appje, telefoontje, of een kaartje. Of, zonder woorden, de praktische dingen regelen. Al die dingen dragen ons samenleven. Dragen bij aan een wereld waarin mensen gezien worden en tot hun recht komen. Ik hoop dat het werk van de diaconie en mijn taak daarin, daaraan bijdraagt.

Vooruitkijkend hoop ik dat we in staat blijven zijn om in te spelen op dat wat er op ons afkomt, aan hulpvragen die we al wel kunnen inschatten en de onverwachte noodsituaties. Ik wil me daarvoor inzetten, om op zo'n manier te kunnen organiseren en ondersteunen dat mensen de mogelijkheid hebben hun gaven in te zetten op een manier die bij hen past en die recht doet aan de situatie.

Als college van diakenen zijn we al een tijdje in gesprek over de manier waarop we als diaconie ons werk doen. Past onze manier van werken en georganiseerd zijn nog wel bij de vragen van deze tijd? Hebben de diakenen de mogelijkheden en ruimte om hun ambt op een goede manier in te vullen? En: zijn we aanwezig op de plekken waar het nodig is? Zijn we daar waar we moeten zijn? Sluit wat we aanbieden nog wel aan bij de vraag?

Over deze vragen buigen we ons de komende maanden. Niet om het reorganiseren om het reorganiseren zelf. Maar wel om ons blijvend te verhouden tot de wereld om ons heen, en met de ons gegeven middelen, mensen en talenten te doen wat we kunnen. Om zo samen met alle mensen van goede wil te bouwen aan een samenleving van vrede en recht.